

رام - بیست و هشتم آبان

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادر) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادر برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنادردهی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی ای معنادر از سالگرد رخدادهای معنادر تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

- تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
- محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.
- اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

بیست و ششم آبان

روز بیست و ششم آبان سال ۱۲۴۶ (۱۸ رجب ۱۲۸۴ق) میرزا یوسف خان مستشارالدوله از پاریس نامه‌ای به میرزا فتح‌علی آخوندزاده نوشت که بخشی از آن چنین بود: «کتاب روح‌الاسلام (رساله‌ی یک کلمه)، ان‌شاءالله، تا دو ماه دیگر تمام می‌شود. مدتی است نسخه‌ای در دست دارم، ولی به علت قلت معاون و کثرت کار تمام نشده، ولی خواهد شد.» او آن‌گاه می‌افزاید که «خوب نسخه‌ای است، یعنی به جمیع اسباب ترقی و سیویلیزاسیون از قرآن مجید و احادیث صحیح آیات و براهین پیدا کرده‌ام که دیگر نگویند فلان چیز مخالف آیین اسلام یا آیین اسلام مانع ترقی و سیویلیزاسیون است.»

Photo: Mahdi Marizad

Fars News Agency

در همین روز به سال ۱۲۹۷ ژنرال تامسون با هزار سرباز انگلیسی به باکو رفت و حکومت نظامی اعلام کرد. در ۱۳۱۳ سردار اسعد بختیاری وزیر سابق جنگ توقیف شد و به زندان قصر منتقل شد. در ۱۳۲۱ احمد قوام از مجلس تقاضای اختیارات تام کرد ولی مجلس به وی اختیار نداد. در ۱۳۹۳ هم مراسم تشییع جنازه مرتضی پاشائی با حضور ۶۰ هزار نفر برگزار شد و ازدحام جمعیت به قدری بود که باعث اختلال در خاکسپاری شد و این برنامه به شب و پس از رفتن مردم موکول شد. این نخستین مراسم خاکسپاری عمومی‌ای بود که جمعیتی چنین بزرگ در آن حضور می‌یافتند بی آن که مراسم رسمی اسلامی مربوط به خاکسپاری را اجرا کنند. هزاران نفری که در این مراسم شرکت داشتند و نیم بیشترشان را زنان تشکیل می‌دادند به جای خواندن دعا به عربی ترانه‌هایی اغلب عاشقانه را زمزمه می‌کردند و شکل ظاهری و جامه‌هایشان با هنجارهای سنتی مربوط به مراسم سوگواری متفاوت بود.

این روز به خاطر درگذشت عبدالرحمن جامی شاعر بزرگ و رهبر صوفیه و دولتمرد قلمرو تیموری نیز اهمیت دارد که به سال ۸۷۱ درگذشت. پیش از او اسامه بن منقذ مورخ و شاعر سوری (۵۶۷) و پس از او رحیم معینی کرمانشاهی شاعر معاصر (۱۳۹۴) نیز در این روز درگذشته‌اند.

ملکه الیزابت اول

خوزه میگوئل کاررا

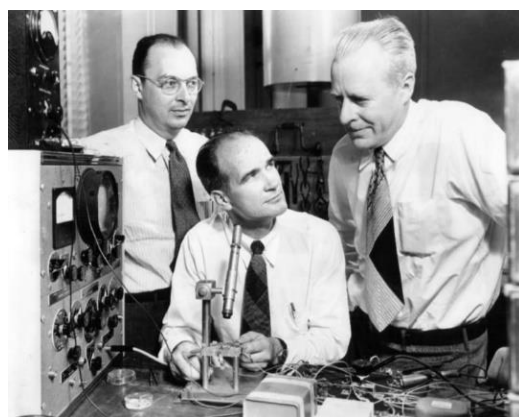
کانمو

در بیست و ششم آبان سال ۱۷۳ هجری خورشیدی کانمو امپراتور ژاپن پایتخت خود را از نارا به کیوتو تغییر داد، در ۷۸۴ شریف هاشم پیشوای دینی مردم سولو در منطقه‌ی بورنئو و میندانائو یک دولت سلطانی تاسیس کرد، در ۹۳۷ بعد از مرگ ملکه مری خواهر ناتنی‌اش الیزابت اول بر تخت نشست و عصر الیزابت در انگلستان آغاز شد. در سال ۱۱۹۰ خوزه میگوئل کاررا بنیانگذار کشور شیلی در مقام اولین رئیس جمهور این کشور سوگند خورد، در ۱۲۱۰ اکوادور و ونزوئلا از دولت کلمبیای بزرگ جدا شدند، و در ۱۲۸۲ حزب سوسیال دموکرات کارگران روسیه به دو جناح منشویک و بلشویک تقسیم شد. در ۱۳۱۲ هم آمریکا دولت اتحاد جماهیر شوروی را به رسمیت شناخت.

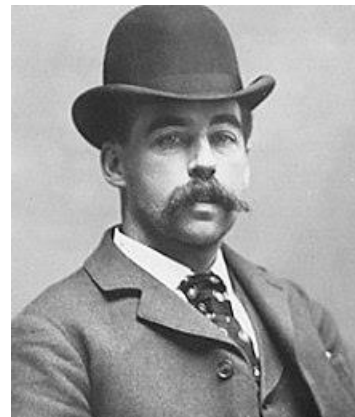
در ۱۳۱۸ نه دانشجوی چک در پی یک خاطر تظاهرات ضد نازی دستگیر و اعدام شدند. به دنبال شورشهای بیشتر دانشگاههای چکسلواکی تعطیل شد و ۱۲۰۰ دانشجو بازداشت شدند. در ۱۳۶۲ ارتش رهایی‌بخش ملی زاپاتیستا در مکزیکو تاسیس شد، و در ۱۳۶۸ انقلاب مخملی چکسلواکی آغاز شد و مردم پراگ برای مخالفت از سیطره‌ی حزب کمونیست به خیابانها آمدند. در ۱۳۷۶ هم ۶۲ نفر که تقریباً همه‌شان گردشگران خارجی بودند در نزدیکی معبد حت‌شپ‌سوت در لوکسور به دست شش اسلام‌گرای افراطی به قتل رسیدند.

سوئیچیرو هوندا

جان باردین و والتر هوزر براتین

اچ‌اچ هولمز

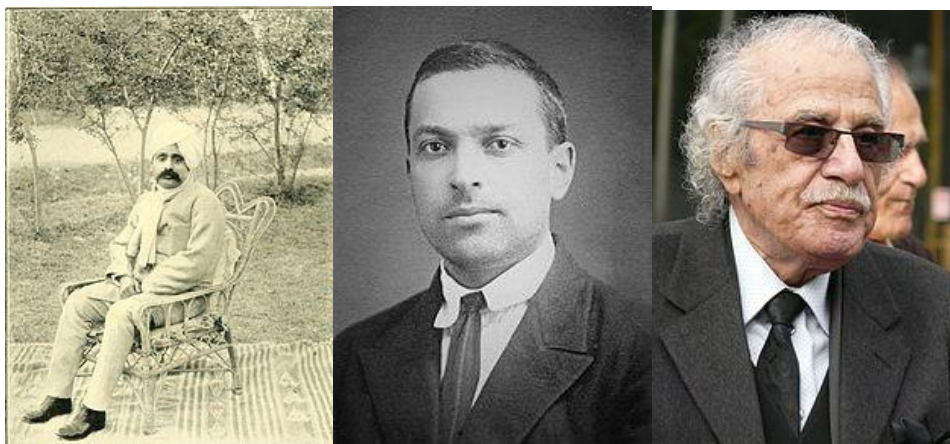
لونوخود ۱

انقلاب مخملی پراگ

رخدادهای پراکنده اما جالب توجه دیگر این روز عبارتند از آن که در ۱۲۴۸ کانال سوئز گشایش یافت، در ۱۲۵۵ مارش اسلاوی اثر چایکوفسکی در مسکو اجرا شد، در ۱۲۷۳ اچ اچ هولمز از اولین قاتلان زنجیره‌ای مدرن در بوستون دستگیر شد و به قتل ۲۷ نفر اعتراف کرد، در ۱۳۲۶ هم دو دانشمند آمریکایی به نامهای جان باردین و والتر هوزر براتین برای نخستین بار کارکرد ترانزیستورها را بررسی کردند.

در ۱۳۲۹ هم لامو دوندراب به مقام چهاردهمین دالای لاما رسید و در ۱۳۴۹ روبات چرخدار لونوخود ۱ که از سفینه‌ی لونا ۱۷ رها شده بود بر سطح ماه فرود آمد و حرکت خود را آغاز کرد. این نخستین ابزار خودکار چرخدار ساخته‌ی دست بشر بود که در خاکی جز زمین حرکت می‌کرد.

راست: معینی کرمانشاهی

میان: لو ویگوستکی

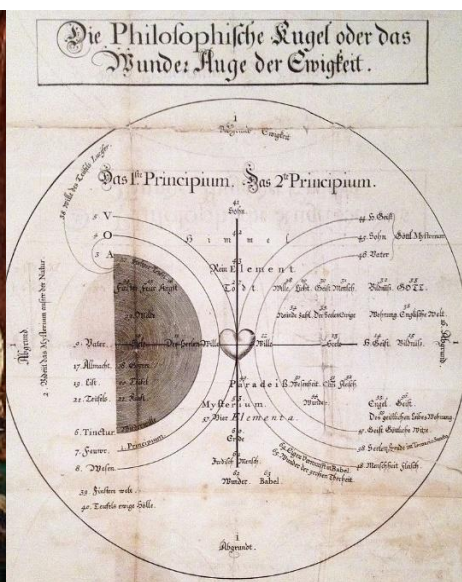
چپ: لالا راجپات رای

زادگان نامدار این روز عبارتند از: وسپازیان امپراتور روم (سال نهم میلادی)، لویی هجدهم شاه فرانسه (۱۱۳۴ هجری خورشیدی)، آگوست فردیناند مویوس ریاضیدان آلمانی (۱۲۴۹)، لو ویگوتسکی روانشناس روس (۱۲۷۵)، و سوئیچيرو هوندا موسس کمپانی هوندا (۱۲۸۵).

رفتگان این روز هم عبارتند از: جیوانی پیکو دلا میراندولا فیلسوف ایتالیایی (۸۷۳)، یاکوب بوهم عارف آلمانی (۱۰۰۳)، آگوست رودن هنرمند فرانسوی (۱۲۹۶)، و لالا راجپات رای سیاستمدار هندی (۱۳۰۷).

لویی هجدهم

برگی از کتاب یاکوب بوهم

میراندولا